

In de Werkgroep Onderwijs Kinderopvang participeren de werkgevers- en werknemersorganisaties vanuit het onderwijs en de kinderopvang en de ouderorganisaties. De werkgroep wil bijdragen aan een realistische en verantwoorde uitvoering van het beleid met betrekking tot voor- en naschoolse opvang en de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang versterken. De Nieuwsbrief WOK verschijnt minimaal 4x per jaar.

April 2010, jaargang 5, nr. 2

2010 gaat snel en er is ondertussen ook al weer veel gebeurd op het gebied van onderwijs en kinderopvang. Verscheidene rapporten zijn uitgekomen en het Netwerkbureau Kinderopvang is ook erg actief. Hoog tijd voor een WOK-nieuwsbrief.

Opening Komkids bso-bus

Op 14 januari jl. opende Gjalt Jellesma van BOinK de eerste bso-bus van Nederland. Dankzij de KomKids-Express-bus kunnen kinderen bij de mobiele bso in Schiedam sinds half januari bijvoorbeeld gaan paardrijden, naar zwembles, het strand, of de voetbalclub. Veel kinderen krijgen dat soort dingen, om welke reden dan ook, niet van huis uit mee. Ook in Nederland zijn er kinderen die nooit naar het strand gaan, of jongens en meisjes die willen paardrijden, maar daar de kans niet voor krijgen. Met deze bso-bus wil Komkids de wereld van kinderen vergroten en buitenschoolse opvang nog leuker maken. De bus is de huiskamer van de bso en voldoet daarmee aan de eisen in de Wet kinderopvang. Het interieur is omgebouwd tot volwaardige bso en is van alle gemakken voorzien, waaronder een zithoek en een keukentje. Het idee kon in samenwerking met Connexxion worden uitgevoerd. Zij doen het onderhoud en leveren de chauffeur.

Groeps ov-chipkaart

In Rotterdam werden ze er gek van; waren vroeger één of twee strippenkaarten voldoende om met een groep kinderen gebruik te kunnen maken van het openbaarvervoer, sinds de verplichte ov-chipkaart moeten alle kinderen individueel worden in én uitgecheckt. Hier hebben de kinderen vaak hulp bij nodig en als er wordt vergeten uit te checken krijgen de kinderen een boete. Maar in april komt het RET met een met een OV-chipkaart voor groepen (de zgn. 'schoolsluutelkaart'). Daarmee kunnen scholen, kinderdagverblijven en organisaties voor buitenschoolse opvang eenvoudiger met de Rotterdamse metro reizen. De school of kinderopvang-organisatie koopt bij de RET een groepskaart voor een aantal kinderen en de lengte van de reis. Zo kunnen groepen makkelijker met de metro reizen. Voor uitstapjes met de bus en tram heeft de RET een papieren groepskaart.

Stichting Talentenwerk Amsterdam: Combinatiefuncties met één vaste werkgever.

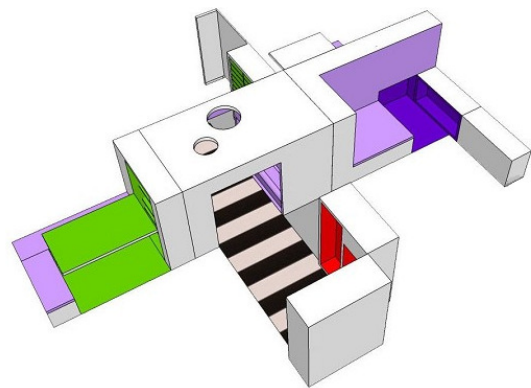
Stichting Talentenwerk Amsterdam is een organisatie die concreet invulling wil gaan geven aan de 'sociale firma' die tijdens het project Dagarrangementen en Combinatiefuncties (D&C) nadrukkelijk aan de orde is geweest. Vanuit de ambitie om combinatiefuncties binnen onderwijs, welzijn, kinderopvang en zorg te creëren, willen ze werknemers en werkgevers duurzaam faciliteren. Stichting talentenwerk Amsterdam fungeert als de vaste werkgever voor mensen met meerdere kleine banen. Ze vinden werk voor mensen en omgekeerd. Bij één organisatie of bij meerdere organisaties tegelijk. Dit betekent dat werkgevers en werknemers in het sociale domein elkaar makkelijker kunnen vinden. Want als een fulltime aanstelling niet haalbaar is, worden meerdere parttimefuncties gecombineerd tot een volwaardige baan. Omdat Talentwerk als werkgever optreedt, profiteren werknemers en sociale organisaties van maximale helderheid en zekerheid.

Bron: www.talentenwerk-amsterdam.nl

Bso-meubel

Voor een openbare basisschool in Utrecht heeft **No Label** het bso meubel ontworpen. De opdracht is onderdeel van een pilot, een initiatief van de gemeente Utrecht, om de wachtlijsten van de buitenschoolse opvang drastisch te verkorten. Door bijzondere ruimten (speellokalen, sportzalen, aula's, theaterzalen) in een school dubbel te gebruiken ontstaat veel extra capaciteit voor bso gebruik.

Dit innovatieve bso meubel maakt dubbelgebruik in een school op eenvoudige wijze mogelijk. Het bso meubel heeft 2 gezichten. Tijdens schooltijden staat het ingeklapt en is het een rustig zitobject dat voor de school te gebruiken is. Na schooltijden, tijdens de bso, wordt het uitgeklaapt en is het een complete bso voor 20 kinderen.

In uitgeklapte vorm zijn er tafels, zitbanken en krukjes voor 20 kinderen, zeer veel kastruimte, een garderobe, privé bakjes voor de kinderen, een poppenkast en verschillende themahoeken.

Er wordt op dit moment gewerkt aan een bso meubel dat ook tegen een wand, bijvoorbeeld bij een speellokaal, geplaatst kan worden.

Bron: www.architectenweb.nl

Het Netwerkbureau

www.netwerkbureaukinderopvang.nl

De Menukaart

Het Netwerkbureau Kinderopvang heeft een 'menu' ontwikkeld dat schoolbesturen de gelegenheid biedt om in gesprek te gaan over het realiseren en invullen van een dagarrangement op school. De vraag naar kinderopvang als onderdeel van een

dagarrangement is structureel en neemt toe. Scholen kunnen in de realisatie van met name buitenschoolse opvang een belangrijke rol spelen, al dan niet in samenwerking met kinderopvangorganisaties.

Een schoolbestuur dat met het Netwerkbureau Kinderopvang van gedachten wil wisselen over de invulling van een dagarrangement kan de onderwerpen van gesprek en de manier waarop een overleg wordt ingevuld zelf bepalen met behulp van de Menukaart.

Men kan onder andere van tevoren aangeven hoe lang het gesprek moet duren (tussen de 2 en 8 uur), met hoeveel man men 'aan tafel wil', welke 'hoofdgerechten' (Huisvesting, Inhoud, Financiering, Personeel, Innovatief of Organisatievormen) men aan de kaak wil stellen in het gesprek en of er specifieke wensen zijn.

Er zijn geen kosten aan de gesprekken met het Netwerkbureau verbonden. Bent u geïnteresseerd? Kijk dan op de website voor meer informatie en aanmelding.

Gluren bij de burens

Excursiedagen praktijkvoorbeelden samenwerking onderwijs en kinderopvang.

Het Netwerkbureau Kinderopvang organiseert drie excursiedagen naar mooie voorbeelden van schoollocaties met inventieve oplossingen op het gebied van samenwerking tussen basisonderwijs en buitenschoolse opvang, huisvesting, dagarrangementen, personeel, en/of beheer. De excursies zijn bestemd voor leidinggevenden in het primair onderwijs en hun samenwerkende partners uit kinderopvang en gemeenten. Een excursiedag – 10.00 uur tot 16.00 uur –

bestaat uit het bezoeken van twee locaties.

U kunt 'Gluren bij de burens' op:

Dinsdag 18 mei: Brede School De Spil en Brede School De Salamander in Arnhem

Dinsdag 1 juni: De Nicolaasschool in Schalkhaar en Kulturhus dok Zuid in Apeldoorn

Donderdag 17 juni: De Uitkijck in Baarn en basisschool de Egelantier en Het Breed Educatief Centrum De Plantage in Soest

Meer informatie en aanmelden tot 1 mei 2010 op de website. Aan deelname, inclusief lunch en vervoer ter plaatse, zijn geen kosten verbonden.

Handreiking huisvesting bso en sportaccommodaties

Dinsdag 26 januari werd de Handreiking huisvesting bso in sportaccommodaties officieel gepresenteerd. Deze handreiking is ontwikkeld door het Netwerkbureau Kinderopvang, NOC*NSF, het Waarborgfonds Kinderopvang, NISB, het Waarborgfonds Sport, VSG en VNG.

De handleiding biedt ondersteuning aan medewerkers van bso's en leden van sportverenigingen die werken aan de realisatie van buitenschoolse opvang in of op het terrein van een sportaccommodatie. De handreiking kan gebruikt worden als processturing-

instrument, checklist of toetsinstrument en is net zo opgezet als de eerder verschenen handreiking 'huisvesting bso in bestaande school'.

Door bestaande sportaccommodaties met buitenruimte voor buitenschoolse opvang in te zetten ontstaan nieuwe mogelijkheden. Voor de bso biedt het de gelegenheid om kinderen op een toegankelijke manier kennis te laten maken met sport. Voor de sportvereniging heeft het voordelen in de vorm van een betere bezetting van de accommodatie en een potentiële aanwas van leden. Kijk op de website voor de volledige handreiking.

Zoeken, Benutten, Versterken

Het Landelijk Steunpunt Brede Scholen, het Netwerkbureau Kinderopvang en het Servicecentrum Scholenbouw hebben samen een folder uitgebracht. Deze gaat in op de fases die de brede school in de ontwikkelingsfase doorloopt en de mogelijkheden voor hulp/ondersteuning die er zijn per fase door de verschillende clubs. Dit alles is in een helder schema gegoten. De folder is bedoeld voor professionals die betrokken zijn bij een brede school: onderwijs, kinderopvang én gemeente. Voor de folder kijk hier:

www.bredeschool.nl/fileadmin/fotografie/Literatuur/Brochure_Routekaart.pdf

Rapporten

Rapport Taskforce Kinderopvang en Onderwijs

De Taskforce Kinderopvang en Onderwijs heeft zijn eindrapport uitgebracht. Hoe de toekomst er voor onderwijs en kinderopvang uit zou moeten zien wordt uitgebreid besproken in dit rapport. De

Taskforce vindt dat ieder kind tot 12 jaar recht heeft op 3 dagen kinderopvang ongeacht de werkstatus van de ouders. Ook moeten onderwijs en opvang zoveel mogelijk op dezelfde locatie worden aangeboden en naadloos op elkaar aansluiten. Om het ouders makkelijk te maken, moeten de kindcentra ruime openingstijden hebben.

De werkgroep heeft de plannen laten doorrekenen door het Centraal Planbureau (CPB). Dat komt tot de conclusie dat de plannen kostenneutraal zijn. De extra uitgaven en besparingen heffen elkaar op. Wel zou de wet op bepaalde punten moeten worden aangepast.

Voor het volledige rapport kijk hier: www.mogroep.nl/scrivo/asset.php?id=507770

Monitor capaciteit kinderopvang 2008 – 2011, tweede meting

De monitor capaciteit kinderopvang 2008 – 2011 (Regioplan in opdracht van het Netwerkbureau Kinderopvang) heeft betrekking op de capaciteit van de dagopvang (kdv), buitenschoolse opvang (bso) en gastouderopvang (gov) op landelijk-, regionaal- en gemeentelijk niveau. Het onderzoek betreft den tweede meting van november/december 2009. De gegevens zijn gebaseerd op de gemeentelijke registers.

Opvallend in het onderzoek is dat:

- Tussen 31 december 2008 en 31 december 2009 het totale aantal kinderopvangorganisaties met 13 procent is toegenomen. In 2009 waren er in totaal 2650 organisaties actief.
- Het aantal locaties binnen de bso is gegroeid met 15 procent.
- Het aantal kindplaatsen in de bso het afgelopen jaar is toegenomen met 19 procent. Ten opzichte van 2006 is deze stijging respectievelijk 97 procent.
- Het aantal kindplaatsen per 100 kinderen het grootst is in de regio's Amsterdam en Den Haag.
- De capaciteitsgroei in de kinderopvang het grootst is in gemeenten met minder dan 10.000 inwoners.

Voor het volledige rapport kijk op www.netwerkbureaukinderopvang.nl.

Biologisch ritme bepaalt de beste schooltijden

Liesbeth Schreuder, expert op het gebied van pedagogische kwaliteit van de kinderopvang en verbonden aan het Nji legt in een artikel nog eens haarfijn uit hoe het biologisch ritme van kinderen in elkaar steekt en waarom het als basis voor de onderwijstijden gebruikt zou moeten

worden. Volgens Schreuder is de huidige organisatie van het overblijven en de buitenschoolse opvang niet toegesneden op de grote hoeveelheid kinderen die er tegenwoordig gebruik van maakt.

De alerte periodes van de mens vallen grofweg tussen 10:00 en 12:00 uur en tussen 14:30 en 16:30 uur. Ook zijn kinderen over het algemeen ochtendmensen (dit kan veranderen in de pubertijd) wat betekent dat ze 's morgens snel op gang komen en de beste periode voor leren meestal 's morgens is.

In het licht van het biologisch ritme bekijkt Schreuder de 3 nieuwe vormen van schooltijden (vijf-gelijke-dagen-model, biologisch-ritme-rooster en de paraplu-school) waar nu mee geëxperimenteerd wordt op verschillende plekken in Nederland.

Schreuder sluit af met de conclusie dat schooltijden zich niet makkelijk laten aanpassen, omdat het biologisch ritme bij lange na niet de enige factor is die meespeelt in het aanpassen van schooltijden. Organiseerbaarheid is terecht een zeer grote rol toebedeeld.

Voor het volledige artikel kijk hier: www.jeugdenco.nl/dsc?c=getobject&s=obj&objectid=17737&!sessionid=1qYyWNZ1zySvobBaqCs3I14uVxDU@t5G7cL9!zmQ!2AD1FlodrhoUhcP3M4aGxJh&!dsname=bsl

Best practice

De Uitkijck, brede school te Baarn

Brede school De Uitkijck in Baarn bestaat uit een bso, peuterspeelzaal en twee gefuseerde basisscholen. Dickey Pronk van Radius heeft als externe projectleider het proces van de brede school begeleid. Hoe is dit proces verlopen?

Het begon met de wens tot innovatieve samenwerking van de twee basisscholen

De Bestevaer en 't Geerke. Voor de aanpak is gekozen om ambtenaren en alle andere partijen die zich bezig houden met kinderopvang en jeugd op directieniveau te betrekken bij het proces van de fusie. De gezamenlijke visie van het project was te komen tot een Centrum voor Onderwijs en Ontmoeting, waarbij kinderen centraal staan en onderwijs en buitenschoolse activiteiten gecombineerd worden.

Er moest op verschillende vlakken worden samengewerkt tussen de participerende partijen: op zowel ruimtelijk-, inhoudelijk- als op personeelsgebied. Dit samenwerkingsproces bleek behoorlijk stroef te verlopen. Te beginnen met het fusieproces tussen de twee scholen: er zijn in deze periode vier directeuren geweest, waardoor het vasthouden aan een vaste strategische lijn een hele kunst was. Daarnaast bleek het voor de scholen lastig om samen te werken met de bso. Er heerste op de scholen namelijk een cultuur gericht op het eigen klaslokaal. Daarbij moesten de scholen overgaan op het Daltononderwijs wat juist het werken in groepjes moest stimuleren. Ook voor de peuterspeelzaal bleek het samenwerken met andere partijen niet mee te vallen. Het insteken op veel scholing om het samenwerkingsproces tussen de verschillende partijen te stimuleren bleek daarom een vereiste te zijn. Dit heeft uiteindelijk zijn vruchten afgeworpen: er is gekomen tot een overkoepelende organisatie waar alle organisaties onder vallen en onafhankelijk van elkaar kunnen blijven bestaan.

Na het opstellen van de visie in 2006 is een jaar later het programma van eisen opgesteld. Hierin is de concrete vertaling gemaakt van visie naar beelden. In december 2009 is het fysieke gebouw

opgeleverd. In dit gebouw zijn drie soorten ruimten opgenomen:

- ruimten die door één gebruiker gebruikt worden;
- ruimten die een hoofdgebruiker hebben maar regelmatig door andere gebruikers binnen het COO worden gebruikt, bijvoorbeeld de spellokalen;
- gezamenlijke ruimten, voor iedereen beschikbaar.

Per dag worden er op de Uitkijk workshops op verschillende interessegebieden aangeboden, waarbij het kind centraal staat. Zowel de school, de bso als de peuterspeelzaal hanteren eenzelfde benaderingswijze naar de kinderen, ouders en collega's.

En zo kan gesteld worden dat er een nieuwe werkwijze is ontwikkeld: het Zweeds/Berlijns model met een Nederlands-Baarns sausje...

<http://www.deuitkijk.nl/>

